

ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ МОЛОДІ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Варенко Т.К. (Харків)

Процес формування зрілої особистості вимагає сьогодні розвитку критичного мислення, розширення уявлень молоді, пізнання та закріплення ціннісних орієнтацій. Це передбачає переоцінку та створення нової системи цінностей, яка б виступала стрижнем у підготовці майбутніх фахівців.

Не можна переоцінити виховний потенціал філологічних дисциплін, ефективність засвоєння ціннісних систем шляхом взаємодії учня та педагога під час вивчення іноземної мови. Така взаємодія є вирішальною у процесі пізнання цінностей.

Виховання цінностей у молоді тісно пов'язано з принципами гуманізації, гуманітаризації, демократизації, дотримання яких допомагає, по-перше, зорієнтувати студентів на формування власної системи ціннісних орієнтацій, а, по-друге, виховує толерантне ставлення до чужих поглядів, думок, поглядів, цінностей, тощо. Ціннісні орієнтації особистості – це головні характеристики особистості, а їх розвиток – завдання гуманної педагогіки. Аксіологічний підхід – це філософсько-педагогічна стратегія, що додає процесу підготовки ціннісну спрямованість.

Цінності розглядаються як специфічні утворення у структурі індивідуальної свідомості, що є ідеальними зразками та орієнтирами діяльності особистості та суспільства [2; с. 100]. Дослідники В. Сластьонін та Г. Чижакова виділяють низку понять, що є основними для педагогічної аксіології: цінності, ціннісна свідомість, ціннісна поведінка, ціннісна установка, ціннісна орієнтація, освіта, виховання [2].

Ціннісну систему людини розуміють як складний регулятор людської життєдіяльності, який відображує в своїй структурній організації і змісті особливості об'єктивної дійсності, що охоплює і зовнішній для людини світ, і власне людину в усіх її об'єктивних характеристиках [1; с. 23].

Автори наголошують на необхідності створення нового типу світобачення, основою якого є система цінностей. Цінності при цьому розуміються як форма відношення до навколишньої дійсності, що відчувається безпосередньо людьми: до культури, до суспільства, природи, самого себе з позицій загального блага [2; с. 122].

З огляду на те, що освіта – це процес формування образу буття та в його рамках – образу людини на основі ціннісної свідомості [2], процес вивчення іноземної мови може безпосередньо моделювати ціннісну поведінку людини, її вчинки. Іноземні мови включають учнів до соціокультурних відносин, розширюють стереотипні уявлення. За допомогою аксіологічного підходу у вивченні іноземних мов розвивається здатність людини до толерантного ставлення до представників інших культур та уважного ставлення до своєї власної культури.

Процес формування ціннісних орієнтацій передбачає наступні етапи:

- пред'явлення цінностей вихованцеві;
- усвідомлення цінностей особистістю;
- прийняття ціннісної орієнтації;
- реалізація ціннісної орієнтації у діяльності та поведінці;
- закріплення ціннісних орієнтацій, переведення у статус якості особистості
- актуалізація потенційної ціннісної орієнтації в якостях особистості.

Реалізації цих етапів сприятиме творчий підхід до процесу викладання іноземної мови: моделювання творчих ситуацій, практиками індивідуального характеру, колективний аналіз проведеної роботи тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бех І.Д. Виховання особистості: У 2 кн. Кн.1: Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади: Навч.-метод. видання. – К.: Либідь. – 2003. – 280 с.
2. Гудков Д.Б, Теория и практика межкультурной коммуникации. – М.: ИТДК «ГНОЗИС», 2003. – 288 с.

2. Сластенин В.А. Введение в педагогическую аксиологию: учеб. пособие для студ./ В.А. Сластенин, Г.И. Чижаква. – М.: Академия, 2003. – 192 с.